

Hoofdstuk XLI

God Daagt de Afgodendienaars voor het Recht

Verzen 1 tot 4

- 1. Zwijgt voor Mij, gij eilanden, en laat de volkeren de kracht vernieuwen; laat ze toetreden, laat ze dan spreken, laat ons tezamen ten gerichte naderen.**
- 2. Wie heeft van den opgang dien rechtvaardige verwekt, heeft hem geroepen op zijnen voet, de heidenen voor zijn aangezicht gegeven en gemaakt dat hij over koningen heerschte, heeft ze aan zijn zwaard gegeven als stof, aan zijnen boog als een voortgedreven stoppel,**
- 3. Dat hij ze najoeg en doortrok met vrede, door een pad hetwelk hij met zijne voeten niet gegaan had?**
- 4. Wie heeft dit gewrocht en gedaan, roepende de geslachten van den beginne? Ik, de HEERE, die de eerste ben, en met de laatsten ben Ik dezelfde.**

De voorstelling is hier weer grootsch en verheven. Was in het vorig hoofdstuk gewezen op de grootheid van Israëls God en Zijn Messias, hier ligt feitelijk nog dezelfde gedachte ten grondslag. Alles pleitte daar in hemel en op aarde voor de grootheid Gods: de aarde, verzen 12 tot 14; de volken, verzen 15 tot 17; de afgoden, verzen 18 tot 20; de hemelen, 21, 22, 20; de wereldgrootten, verzen 28 tot 20, en eindelijk Israël, verzen 27 tot 31. Dat nu het pleit dan ook tusschen Jehova en de afgodische volken beslist worde in een openbaar debat, een pleitgeding gelijk Elia eens hield op Karmels bergtop. Jehova wordt voorgesteld als Zelf de eilanden, d. i. een dichterlijke naam voor de afgodische verre volken, te summeeren tot het openbare pleitgeding. De voorstelling is in hare grootschheid toch eenvoudig. De Heere zal eerst Zijn zaak voorbrengen en daarna de volken de hunne, vers 21. En dan vraagt Hij niet veel van de volken, doch alleen maar dit dat zij de toekomstige dingen zullen voorspellen, verzen 22 en 23. In het eerste vers was gezegd, dat 's Heeren volk dat Hem verwacht de kracht zal vernieuwen. Nu roept de Heere den volken toe, dat zij ook maar eens de kracht moeten vernieuwen. Maar hoort, het pleitgeding is geopend en de Redder spreekt. Hij stelt een vraag, gelijk Hij dit ook in het eerste hoofdstuk gedurig deed en ook verder nog gedurig weer zal doen. Zie slechts 40:12, 22,25,28; 41:26. In het Nieuwe Testament is het de Apostel Paulus die gedurig zulke hartdoorzoekende vragen stelt. De vraag is wie dien rechtvaardige van uit den opgang der zon, het Oosten, verwekt heeft, die als een machtig overwinnaar de volken aan zich onderwierp en koningen voor zich deed bukken, dat alles op dichterlijke wijze wordt beschreven. De groote vraag voor ons is hier wie met dien rechtvaardige bedoeld is. Hierover zijn drie hoofdgedachten: (1) De Rabbijnen verklaarden dit woord in den regel van Abraham en ook Calvijn zegt, dat de rechtvaardige onmogelijk iemand anders kan zijn dan Abraham. Dus de Kantt. en Grotius. En Van der Palm teekent aan op deze plaats: „Verklaart men ze van

Abraham, dan is alles licht, kracht en leven!” Verder zijn ook Sikkell, Hausschein, Piscator, Lowth, Jr., Bengel, Birks, A. Clarke, deze verklaring toegedaan. (2) Vele kerkvaders als Hiëronymus, Cyrillus, Eusebius, Theodoretus, Procopius waren van gedachte dat met dien rechtvaardige de Messias bedoeld was. Zoo Sibersma en vele Premillennialisten in onze dagen. (3) Verreweg de meeste nieuwe uitleggers denken hier aan Cyrus. Geheel de critische school is deze beschouwing toegedaan. En laatstgenoemden stellen het dan zoo voor, dat de groote onbekende den volkenveroveraar Cyrus reeds op het tooneel heeft zien verschijnen en Babylon en de vele vasalstaten van Babel heeft zien verwoesten.—Wij kunnen ons in geen enkele van deze drie beschouwingen recht vinden en staan in de volle overtuiging dat we hier in de eerste plaats wel ter dege aan Cyrus hebben te denken en dat zijne veroveringen hier met het gewone profetisch perfectum worden beschreven. Beide de ongewijde en gewijde oorkonden stellen hem voor als rechtvaardig en goed en voornamelijk kan hij rechtvaardig, of zooals er eigenlijk staat, gerechtigheid geheeten worden, daar hij de gerechtigheid der wrake aan Babel en die der verlossing aan Israëel voltrok. En in het vervolg wordt in gelijken zin van Cyrus’ veroveringen gesproken als hier. Anderzijds echter zijn we even vast overtuigd dat de rechtvaardige in linialen zin, dus in den diepsten zin des woords, op Christus ziet en dat we Cyrus hier zoowel als elders hebben te nemen als een type van Christus in Zijne toekomst ter vrijmaking van Israëel uit diens eeuwenlange ballingschap. Geroepen op zijn voet is een Hebreeuwsch idioom dat wijst op een volgen en dienen in den krijg. Vers 2b beschrijft dichterlijk hoe Cyrus de volken voor zich uitjoeg als stof en een stoppel. Hij joeg ze na op paden waar zijn voet nooit eer gestaan had. Wij weten dat, wanneer Christus Zijn vierschaar spant, Hij ook de goddeloozen als kaf voor den wind zal verdrijven. In vers 1 geeft God Zelf het antwoord op Zijn vraag.

De Schrik der Afgodische Volken vanwege hun Verdagvaarding

Verzen 5 tot 7

5. De eilanden zagen het en zij vreesden; de einden der aarde beefden, zij naderden en kwamen toe:

6. De een hielp den ander, en zeide tot zijnen metgezel: Wees sterk;

7. En de werkmeester versterkte den goudsmid; die met den hamer glad maakt, dengene die op het aanbeeld slaat, zeggende van het soldeersel: Het is goed; daarna maakt hij het vast met nagelen, dat het niet wankele.

Het mag de aandacht niet ontgaan, dat God in deze verdagvaarding van alle volken voor het gericht Zelf in alles Zijn eigene verheerlijking beoogt en ook Zelf alles doet. Hij is het, die alle volken uitdaagt en oproept. Hij is het, die als een gerechtsdienaar in de groote rechtzaal stilte beveelt en uitroept: zwijgt voor Mij! In een rechtzaal moet plechtige stilte heerschen, wijl daar het heilig recht zal worden gesproken. Hijzelf is ook de Advokaat, Die Zijn eigen zaak verdedigt en Hij is eindelijk de groote Rechter, Die het al beslist. Als de Rechter stelt Hij de vragen en daar niemand Hem kan antwoorden, beantwoordt Hij ook Zelf de gestelde vragen.

Laat ons nu zien hoe de volken de verdagvaarding Gods opnemen. De Heere had gezegd: Laat ze toetreden en ten gerichte naderen en vers 5 zegt nu dat ze, ingevolge deze oproeping natuurlijk, naderden en toetraden. Doch zij vreesden en beefden. Deze twee woorden beschrijven de geweldige uitwerking, die de oproep des Heeren op hen had. Ze werden als door een panischen schrik bevangen en niet zonder heilige ironie en goddelijk leedvermaak beschrijft de profeet, dat zij de hoofden bij elkander staken en elkander ondersteunden en moed inspraken. Wij spraken van goddelijk leedvermaak, want ook God zal eenmaal lachen in 't verderf der goddeloozen en spotten, wanneer hunne vreeze komt. Welnu, iets soortgelijks hebben we ook hier reeds. Met nauwelijks verholen blijdschap vermeldt de profeet, hoe de een zijn metgezel moed inspreekt en zegt: Wees sterk! En waarlijk, wel mag men sterk zijn op den weg om God in het gericht te ontmoeten.

Voorts beschrijft de profeet hoe men haastig aan het werk tijgt om nog nieuwe goden te fabriceren, van wier steun men zich tegenover Jehova ook nog wenscht te verzekeren. Hij stelt ons den goudsmid en den ijzersmid voor, die elkander in der haast helpen en die blijde zijn dat er goed soldeersel is. Door het soldeersel versta men de dunne goudplaten, waarmede de verschillende deelen van den god tot een worden gemaakt. Het stekelig vernuft van Jesaja wil hiermede zeggen, dat zij blijde zijn en zich gelukkig achten, dat hun godenproducten niet licht uit elkander vallen. Ten einde ze echter goed vast te zetten, drijven ze de goden verder met dikke nagelen vast aan den grond. Die nagelen zijn hier even welsprekend als de uitdrukking dat het niet wankele van 40:20.

Het zijn goden, die geen kracht hebben, wil de profeet spottenderwijs zeggen, om zichzelf overeind te houden. De gevolgtrekking kan voorts ieder licht maken. Indien ze zelf zoo wankelbaar waren, dat ijzeren pinnen ze vast moesten zetten, hoe konden ze dan de dwaze volken, die hen aanbaden, ooit voor wankelen en vallen behoeden? Gezien hebben we nu dan, dat de volken stom waren en niets tegen Jehova hadden in te brengen en dat ook hunne goden niets tegen Hem hadden in te brengen, meer nog, dat ze tezamen met ontzetting werden bevangen. Zal nu Israël temidden van die algemeene vertwijfeling ook vreezen? Neen, als Cyrus Babel overweldigt verlost hij Israël. Als Christus de volken vertrappt in Zijn toorn, zal Hij Israël herstellen en het wormpje Jakobs nemen om er bergen mede te dorschen.

Heerlijke Troost voor Israël

Verzen 8 tot 10

8. Maar gij Israël Mijn knecht, gij Jakob dien Ik verkoren heb, het zaad Abrahams Mijns liefhebbers;

9. Gij welken Ik gegrepen heb van de einden der aarde, en uit hare bijzondersten geroepen heb, en zeide tot u: Gij zijt Mijn knecht, u heb Ik uitverkoren en heb u niet verworpen :—

10. Vrees niet, want Ik ben met u; wees niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid.

Over Israël als den knecht des Heeren zie men de Inleiding op het tweede deel. Israël wordt hier met drie namen aangeduid, weshalve het ten eenenmale onverschoonlijk van die uitleggers en predikers is om deze heerlijke beloften aan de Kerk uit de volken te geven. Wat den vorm van deze troostwoorden betreft, zij gezegd, dat zij staan in het teeken van de heilige getallen drie: drie namen voor Israël met het oog op zijn verleden; drie daden omtrent Israëls toekomst: gegrepen, geroepen, uitverkoren, vers 9, en drie zegenrijke werkingen Gods voor Israëls heden: Ik sterk u, Ik help u, Ik ondersteun u.

De groote beteekenis van Abraham blijkt uit zijn naam Mijnen liefhebber. Hij is een vriend van God genaamd geweest, Jak. 2:23. Het Nieuwe Testament wijst als iets bizonders op dien naam en hij was rijk van inhoud en beteekenis, doch in Joh. 15:15 worden al de discipelen des Heilands met dien naam vereerd. Dit bewijst de heerlijkheid der Nieuwe Bedeeling boven die des Ouden Verbonds. Toen slechts één de vriend van God, nu allen, die den Heere Jezus Christus waarlijk liefhebben en gehoorzamen. Ook zelfs onder de Mohammedanen draagt Abraham den naam van vriend van Allah, dewijl hij aldus genaamd wordt in den Koran. In vers 9 hebben we weder een profetisch perfectum, want de uitverkiezing, waarvan daar sprake is, ziet niet op de verkiezing uit het verleden als in vers 8, maar van de tweede volksverkiezing van Israël in de toekomst, gelijk we die ook meermalen genoemd vinden bij den profeet Zacharia. Zie Zach. 1:17; 2:12; 3:2. Dat niet de verledene, maar de toekomstige volksverkiezing uit de volken bedoeld is, blijkt uit de uitdrukking van vers 9 waar gezegd wordt, dat God Israël niet verworpen heeft. Dit zou toch in betrekking tot de eerste verkiezing met Abraham volstrekt geen zin hebben, terwijl het daarentegen de rijkste beteekenis heeft in het licht van Israëls klacht gedurende zijne ballingschap: „Mijn weg is voor den Heere verborgen en mijn recht gaat voor mijn God voorbij,” 40:27. Ook in 19:14 hooren we Zion klagen: „De Heere heeft mij verlaten en de Heere heeft mij vergeten!” Tegenover die moedeloosheid van het in ballingschap zuchtend volk, verzekert God herhaaldelijk en ook hier dat Hij Zijn volk niet verstooten heeft, maar nog zal verkiezen. Abraham is ook niet geroepen van de einden der aarde. Uit hare bijzonderste wil zeggen, uit de edelste volken. De Heere zal Zijn volk uit de edelste volken ophalen, uit de machtigste, grootste, beschaafdste, godsdienstigste, kortom Hij zal Zijn volk als het onedele uit al het edelste verkiezen, opdat ook het vleesch der Joden niet roeme voor Hem.

Vrees niet, zoo roept Hij het zuchtend volk toe. Alle volken hebben reden tot vreeze, doch Israël niet. En de reden waarom Israël niets heeft te vreezen ligt in de nauwe betrekking van Jehova tot hem. Jehova is met u. Hier hebt ge de beteekenis van Immanuël. Jehova is zijn God. Is Israël zwak als een worm, Hij sterkt het wormpje dat het bergen kan dorschen. Behoeft Israël hulp, Zijne hulpe zal hem niet ontbreken en Zijne sterke rechterhand zal hem ondersteunen. Die rechterhand des Heeren staat hier kennelijk tegenover de nagelen, die de afgoden moesten stevigen, vers 7.

De Ondergang van het Anti-Semitisme

Verzen 11 en 12

11. Zie, zij zullen beschaamd en te schande worden, allen die tegen u ontstoken zijn; zij zullen worden als niets, en de lieden die met u twisten, zullen vergaan:

12. Gij zult ze zoeken maar zult ze niet vinden; de lieden die met u twisten, zullen worden als niets, en de lieden die met u oorlogen, als een nietig ding.

Tegenover het gevoel van veiligheid en vertrouwen, dat Zijn volk moet bezielen, geeft God thans te kennen, dat de juist beschrevene ontsteltenis der volken alleszins gegronde redenen heeft. Hunne nieuwe afgoden, die met bouten en nagelen vastgeklonken moesten worden, zullen hen niet kunnen redden in den grooten dag der afrekening. De volken worden hier beschreven als felle Antisemieten, die tegen Israël ontstoken zijn en met hem twisten, kijven en oorlogen. Deze vier woorden, die als het ware de volken van de vier windstreken des hemels aanduiden, wijzen beide op de algemeenheid en de diepte van den haat der volken tegen Israël. Waar woont trouwens een volk, dat Israël niet gehaat heeft? Waar is een volk, dat Israël niet in meerdere of mindere mate benauwd heeft? Bijna alle hebben ze op zijn rug geploegd en daar diepe voren getrokken.

Er is vierderlei Anti-Semitisme: (1) Het politieke. Dit vinden we reeds bij den Faraö, die Israël begon te onderdrukken meer dan tweeduizend jaren voor Christus. Het verdrinken van de Joodjes in den Nijl was een politieke maatregel. (2) Het kerkelijke. Het heeft al de eeuwen door Rome en de Grieksche Kerk bezielde. En ook het Protestantisme heeft stelselmatig de Joden veronachtzaamd, heimelijk veracht, zijne beloften gestolen en op zichzelf toegepast en hun een toekomst ontzegd. (3) Het sociale, zooals wij dit in de geschiedenis onder alle volken vinden en ook nog in ons land, waar menig „hotel” geene Joden wil herbergen. (4) Het filosofische, dat door de Duitschers in de wereld gekomen is in den nieuwen tijd. De hooge critiek kan men gevoegelijk rangschikken onder deze laatste soort, want die is gebaseerd op het filosofisch beginsel van ontwikkeling. De hooge critiek voert onder aanvoering des boozen oorlog tegen Israël en zijn Messias en beloften, zoodat we hier niet met den minst gevaarlijken vorm van het Anti-Semitisme te doen hebben. Al deze vier soorten van vijandschap tegen Israël zijn in beginsel één en zullen ook in den grooten en bij den dag meer naderenden eindtijd, waarin alles zich toespitst in een boos beginsel en in een boos persoon, den Antichrist, als één zich openbaren en zich vereenigen in den Antichrist, Gog en Armageddon tegen Israël en zijn Messias.

In de sterkste woorden wordt ons in dit tweetal verzen de ondergang van alle Anti-Semitisme voorgehouden. Zij zullen beschaamd, te schande, te niet worden, vergaan, niet te vinden zijn, als niet en als een nietig ding worden. Opmerkelijk genoeg is de

volkomen vernietiging aller Jodenhaters weder met het getal der volkomenheid uitgedrukt.

Het Wormpje Jakobs zal Bergen Dorschen

Verzen 13 tot 16

13. Want Ik de HEERE uw God grijp uwe rechterhand aan, die tot u zeg: Vrees niet, Ik help u.

14. Vrees niet gij wormpje Jakobs, gij volkje Israëls. Ik help u, spreekt de HEERE, en uw Verlosser is de Heilige Israëls.

15. Zie, Ik heb u tot eene scherpe nieuwe dorschlede gesteld, die scherpe pinnen heeft; gij zult bergen dorschen en vermalen, en heuvelen zult gij stellen gelijk kaf;

16. Gij zult ze wannen, en de wind zal ze wegnemen, en de stormwind zal ze verstrooien; maar gij zult u verheugen in den HEERE, in den Heilige Israëls zult gij roemen.

In de verzen 10 tot 14 wordt driemaal geroepen tot Jakob: Vrees niet! Dit was wel noodig, omdat de arme ballingen juist zooveel vreesden. Allerlei drangredenen weet de trouwe Bondsgod echter te gebruiken om Zijn volk gerust te stellen en zonder vreeze te doen zijn. In vers 13 wijst Hij er weder op, dat Hij als Jehova Israëls eigendom is: Ik de Heere uw God. Toen God Mozes zond om Israël uit de slavernij van Egypte te verlossen, noemde Hij Zich nadrukkelijk Jehova, Ex. 3:14,15; 6:2 en op dat tijdstip in Israëls historie was het aannemen van dien naam schoon en troostrijk. God zeide er mede, dat Hij aan Zijn belofte aan Abraham, Gen. 15:14, gedaan, Zich onwankelbaar vasthield en nu Zijn belofte vervulde. En in de omschrijving van den naam: "Ik zal zijn, die Ik zijn zal" lag de verzekering aan Israël opgesloten, dat Hij ook in de toekomst altoos Dezelfde zou zijn. In Zijn liefde en woord en trouw zou Hij, wat ook mocht veranderen, altoos Dezelfde zijn. Hij verbindt dien rijkste van al Zijne namen dikwijls met andere namen. De meest bekende van deze saamgestelde namen zijn: (1) Jehova-Jireh, Gen. 22:14, d. i. Jehova zal voorzien en blijkens het verband, voorzien in een offer. Met terugslag daarop mag de dichter zingen: „De Heere is Mijn Herder, mij zal niets ontbreken,” Ps. 23:1. (2) Jehova-Shalom, Richt.6:24, d.i. Jehova is vrede. Jehova-Jezus is onze vrede, Ef.2:14. (3) Jehova-Rophi, Ex. 15:20, d. i. De Heere, uw Heelmeester, Hij wil de krankheid der ziel en des lichaams liefderijk genezen. (4) Jehova-Tsidkenu, Jer. 23:6, d i. de Heere onze gerechtigheid. Hij is ons geworden tot rechtvaardigheid, zoodat wij nu gerechtigheid zijn in Hem, I Cor. 1:30. (5) Jehova-Nissi, de Heere is mijn Banier. Zijn krijgsbanier gaat voor de strijdende legers op. (6) Jehova-Ja, Jes. 12:2, d. i. Ik ben die Ik ben. (7) Jehova-Shamma, Ez. 48:35, d i. de Heere is aldaar. Dit zal een van de namen van het hersteld Jeruzalem zijn, gedurende het duizendjarig Rijk.

Doch wij zouden bij dien heerlijken naam haast het wormpje Jakobs vergeten, dat een uiterst gepaste naam voor het volk in ballingschap was. Een wormpje krioelt in

den modder en heeft geene kracht, gedaante of heerlijkheid. De wandelaar trapt achteloos op hem zonder op zijn angstgekronkel te letten. Een worm en geen man was onze Heiland, voornamelijk toen Hij worstelde in Gethsemane. Ook Israël wordt een wormpje genoemd, want dit volk heeft bijna alle eigenschappen met het wormpje gemeen. Faraö heeft op dit wormpje getrapt, doch Faraö is dood en het wormpje leeft nog. Sanherib en Nebukadnezar hebben er op getrapt, doch deze wereldveroveraars zijn dood en het wormpje is nog springlevend. De Romeinsche keizers en de Roomsche pausen en voorts Rusland, Roumenië, Spanje, Portugal, ja alle volken hebben op dit kronkelend wormpje getrapt, doch ze hebben het nooit doodtrappen kunnen. Dit wormpje schijnt niet dood te willen. God kan een wormpje nemen om er bergen mede te dorschen. Meer nog, Hij kan dit niet alleen doen, maar Hij zal dit ook eens doen. Hij zal het nu nog verachte en vertrapte volkske der Joden nemen en maken het tot een scherpe, nieuwe dorschslede, die scherpe pinnen heeft om daarmede de bergen en heuvelen, d. i. de groote en kleine koninkrijken der wereld te dorschen, te slaan, straffen, verpletteren, zoodat ze als kaf voor den wind verstuiven. Nog op de laatste bladzijde van het Oude Testament lezen we deze woorden, in betrekking tot Israël gesproken: „Gij zult de goddeloozen vertreden; want zij zullen asch worden onder de zolen uwer voeten, te dien dage, dien Ik maken zal, zegt de Heere der heirscharen.”—Wat een vreemd volk is dat volk der Joden, nietwaar? En welk onbegrepen volk!

Israël in de Ballingschap als een Dorstende

Verzen 17 tot 20

17. De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar daar is geen: hunne tong versmacht van dorst: Ik de HEERE zal ze verhooren, Ik de God Israëls zal ze niet verlaten;

18. Ik zal rivieren op de hooge plaatsen openen, en fonteinen in het midden der valleien; Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten, en het dorre land tot watertochten ;

19. Ik zal in de woestijn den cederboom, den sittimboom en den mirteboom en den olieachtigen boom zetten, Ik zal in de wildernis stellen den denneboom, den beuk, en den buksboom te gelijk;

20. Opdat zij zien en bekennen en overleggen en te gelijk verstaan, dat de hand des HEEREN zulks gedaan en dat de Heilige Israëls zulks geschapen heeft.

In het waterschaarsche Oosten wist men wat het inhield dorst te lijden. De ballingen van Zion worden hier voorgesteld als dezulken, die van dorst versmachten en dientengevolge diep ellendig en nooddruftig zijn. Ze trekken rond en zoeken naar water in de beken en stroomen, doch vinden er geen. Hun tong versmacht, kleeft aan hun gehemelte, terwijl de hope op water telkens weder beschaamd wordt. Voor zulke ellendigen geldt in dubbelen zin het woord van Salomo, dat de uitgestelde hoop het hart krenkt. In hunne benauwdheid roepen zij echter tot God, zooals wij mogen

afleiden uit het woord: Ik, de HEERE zal hen verhooren. Ofschoon het niet in ronde woorden gezegd wordt, zoo is het nochtans duidelijk, dat we hier hebben te denken aan de benauwde dagen der groote verdrukking, want als volk begint Israël niet eerder tot God te roepen dan in die dagen en ook dan eerst zal Israëls gebed om de komst van den Messias gehoord worden. „Hij maakt op hun gebeden gansch Israël eens vrij van ongerechtigheden.” De verhooring wordt dichterlijk beschreven in de twee volgende verzen. De Heere zal zooveel water geven, dat het gelaat van Palestina er door veranderd zal zijn. Voor diegenen, die van dorst versmachtten, was veel water natuurlijk het meest gepaste beeld om een indruk te geven van groot geluk en weelde. Veel water is trouwens in de Schrift het staande beeld voor rijke zegeningen. Die rijkdom wordt hier in dier voege beschreven, dat er op alle plaatsen stroomen, fonteinen en waterpoelen zullen zijn. Op de hooge tafellanden, die anders vanwege hunne hoogte geen gewas wilden voortbrengen, in de valleien, in de woestijnen en in de dorre landstreken zal overal genoeg water zijn.

Ten gevolge van dien rijkdom van water zullen er in de vroegere woestijnen de weelderigste boomen opschieten. Om dit aan te toonen gaat onze dichter niet minder dan een zevental boomsoorten opsommen als groeiende in woestijn en wildernis. Dit heilig getal heeft hier kennelijk weder ten doel om te wijzen op de volkomenheid der zegeningen Gods op stoffelijk gebied in het vrederijk. Vers 20 wijst op het heerlijk doel van al die zegeningen. Met echt Jesajaansche woordenrijkdom wordt geschetst, dat het doel in God ligt.

Als de Heere Jezus Christus, Die geboren, geleden, gekruisigd en opgestaan is als de Koning der Joden, weder zal komen tot Zijn volk Israël, zullen Zijne voetstappen druipen van vettigheid voor Kanaän en voor de gansche aarde. Dit doet Jesaja met zijn geheel eenige woordenschat en woordkunst, om een woord van de jongere letterkundige school te gebruiken, weder klaarlijk uitkomen in deze verzen. Rondom Israëls land waren vele woestijnen en vanwege den vloek, die voor eeuwen rustte op het land, is dit ook zelf in een woestijn veranderd. In deze dorre streken wilde nauwelijks een schraal struikje groeien voor den kemel, het schip der woestijn. Doch, dit zal naar deze belofte gansch anders worden. In Zijne komst zal Hij al deze dorre waterlooze steppen in bloeiende lusthoven herscheppen, waar een overvloed van statige, geurige, waterrijke, schaduwrijke, en vruchtdragende boomen zullen groeien. Weder zeven boomsoorten duiden hier op de volkomenheid der heerlijkheid en in 42:10,11 zien we dat er ook in de woestijn een zevenvoudig lied zal worden gezongen.

Jehova Daagt de Volken uit om te Profeteeren

Verzen 21 tot 23

- 21. Brengt ulieder twistzaak voor, zegt de HEERE: brengt uwe vaste bewijsredenen bij, zegt de Koning Jakobs.**
- 22. Laat ze voorbrengen en ons verkondigen de dingen die gebeuren zullen; verkondigt de vorige dingen, welke die geweest zijn, opdat wij het**

ter harte nemen en het einde daarvan weten; of doet ons de toekomstige dingen hooren.

23. Verkondigt dingen die hierna komen zullen, opdat wij weten dat gij goden zijt; ja doet goed en doet kwaad, dat wij verbaasd staan en tezamen toezien.

Terwijl Jehova wees op Zijne groote wonderwerken in de natuur en in de genade, in betrekking tot het verleden, het heden en de toekomst, waren de afgodische en anti-Semitische volken maar aldoor stom gebleven. Daarom daagt de Heere ze hier nogmaals uit, dat zij hun pleit voor Hem voeren zullen en hunne sterke bewijzen Hem zullen laten hooren. Hij zegt dit als Koning van Jakob. Geen enkele maal in de Schrift heet Christus de Koning der Kerk, doch wel tientallen van malen de Koning Israëls. De naam Jakob wijst, als hier op Israël toegepast, steeds heen naar Israëls gering en bedriegelijk verleden, zoodat het ook bij lange niet eervol voor de Kerk is om zich te betitelen met den naam van Jakob. De Heere Jezus wordt in de brieven van Paulus telkens weder voorgesteld als het Hoofd der Gemeente en van alle dingen. Koning is een juridisch machtsbegrip, Hoofd een organisch begrip, dat wijst op levenseenheid. In deze twee gansch verschillende begrippen ligt alleen reeds het groote onderscheid uitgedrukt tusschen Israël en de Gemeente. De eigenlijke toets is hier de letterlijke vervulling der profetie. God noodigt de volken, dat zij Hem eens zullen wijzen op de dingen die in de toekomst zullen gebeuren en op de dingen die thans gebeuren en in het verleden juist zoo door hen voorzegd zijn. „Een der lievelingsgedachten van onzen profeet is, dat de afgoden geen ware profetie, geen verkondiging van den goddelijken Raad ten opzichte van het heden en de toekomst bezitten, terwijl Israël op tal van profetische voorspellingen wijzen kan, die volkomen vervuld zijn geworden, en dus ook de nieuwe, nog onvervulde profetiën ten opzichte van Cyrus, met vertrouwen kan afwachten” (Gunning). Het was juist dit dat de heidensche volken niet hadden of geloofden in die dagen en wat de critische Schriftgeleerden niet willen gelooven in onze dagen. De voornaamste reden, waarom men niet wil aannemen, dat Jesaja deze hoofdstukken geschreven heeft, ligt daarin, dat men niet gelooft aan het wonder der profetische voorspelling, die eens letterlijk wordt vervuld. Want neemt men aan, dat Jesaja deze laatste hoofdstukken wel geschreven heeft, dan is men ook gedwongen om aan te nemen, dat hij ruim twee eeuwen voor zijn tijd de opkomst en den naam, het karakter en de werkzaamheden van Cyrus den Grooten heeft voorspeld. De Heere Zelf, we zien het hier, draagt roem op de voorzeggingen, die stiptelijk vervuld worden, tegenover de volken en hunne stomme afgoden. Hij wijst daarop gedurig weder tot de verheerlijking Zijns grooten naams. Dit nu moest ook al de roem Zijner kinderen zijn. Men spreekt van Apologetiek. Hier heeft men apologetisch wapentuig, waarmede men al de critische Bijbelslopers den mond kan snoeren en waarmede men de wankelmoedigen kan stevigen in hun Bijbelgeloof. Het maakt waarlijk een treurigen indruk wanneer de rechtzinnige Dr. G. C. Aalders in zijn overigens zoo kostelijk werk over de Profeten de stipte vervulling der voorzegging verzwakt door allerlei half-geloovige redeneeringen en bazelt van symbolische vervulling, ten einde daardoor af te snijden de droomen der Chiliasten. Wilde men eerlijk zijn, dan moest men ook Jesaja een dromer noemen.

Jehova Wint het Pleitgeding

Verzen 24 tot 29

- 24. Zie, gijlieden zijt minder dan niets, en ulieder werk is erger dan eene adder; hij is een gruwel, die ulieden verkiest.**
- 25. Ik verwek eenen van het Noorden, en hij zal komen van den opgang der zon; hij zal Mijnen naam aanroepen, en hij zal komen over de overheden als over leem, en gelijk een pottenbakker de klei treedt.**
- 26. Wie heeft wat verkondigd van den beginne aan, dat wij het weten mogen, of van te voren, dat wij zeggen mogen: hij is rechtvaardig? Maar daar is niemand die het verkondigt, ook niemand die wat hooren doet, ook niemand die ulieder woorden hoort.**
- 27. Ik de eerste zeg tot Zion: Zie, zie ze daar, en tot Jeruzalem: Ik zal eenen blijde boodschapper geven.**
- 28. Want Ik zag toe, maar daar was niemand; zelfs onder dezen, maar er was geen raadgever, dat Ik hun zoude vragen en zij mij antwoord geven zouden.**
- 29. Zie, zij zijn allemaal ijdelheid, hunne werken zijn een nietig ding, hunne gegotene beelden zijn wind en een ijdel ding.**

Het is eene leerzame gedachte te mogen vernemen, dat de Heere in deze verzen Zijne woorden met Zijne werken vereenzelvigt. Zijne woorden, hetzij beloften, hetzij bedreigingen, zijn zoo gewis in hunne vervulling, dat zij volkomen gelijk staan met Zijne werken. In vers 24 strijkt de groote Rechter het vonnis over de gedaagde volken en voornamelijk over hunne afgoden. Het vonnis is drievoudig en gaat over hun zijn, hun werk en hunne aanbidders. Zij zijn minder dan niet, hun werk is erger dan een giftige adder, of zooals de Engelsche en meeste vertalingen lezen, een nietigheid en die hen verkiest zijn zelf een gruwel. Nu weten die verdwaasden het dan. Dat Israëel zich dan toch niet late meeslepen door die nietige afgoden, die ijdelers zijn dan de ijdelheid zelf. Dat Israëel het met zijn God houde, Die voor Zijn volk groote en heerlijke dingen zal doen! Hij zal van het Noorden, d. i. van Medië en van het Oosten, d. i. van Perzië, Cyrus doen opkomen. Men gevoelt, de werken Gods worden hier genoemd, nadat de werken der volken als nietig en gruwelijk gevonnisd zijn. Cyrus had den grootsten eerbied voor Jehova, zooals wij in zijne proclamatie tot vrijlating van Israëel in Ezra 1 kunnen zien. Daarin zegt hij nadrukkelijk, dat Jehova hem al de koninkrijken der aarde gegeven heeft. Toch weten wij uit de Schrift en uit de geschiedenis alsmede uit de opgravingen der laatste jaren, dat hij er niet voor terugdeinsde om ook aan andere goden hulde te bieden. Hij schijnt met eerbied voor allen godsdienst vervuld te zijn geweest, doch het meest voor Jehova, den God van Israëel. Als er staat: „Hij zal Mijn Naam aanroepen,” dient men dit dus, toegepast op Cyrus niet in de godzaligen zin op te vatten. In toepassing op den Zaligmaker dient men dit echter in den meest volstrekten zin te nemen, want Hij zal deze profetie eerst ten volle verwerkelijken in den dag Zijner toekomst. Hij zal op de grooten der aarde

treten als een pottenbakker op leem en klei. Het beeld van pottenbakker komt gedurig voor in de Schrift ten opzichte van Christus als Rechter der volken. Alleen het beeld is dan veelal ontleend aan het verbrijzelen van de potten en vaten eens pottenbakkers. Hier is het daarentegen de vertreding van het klei des pottenbakkers, dat de algeheele onderwerping der volken aan den grootere dan Cyrus moet aanduiden. Nog eens weder wijst Jehova op het feit, dat er niemand Hem in dergelijke voorspellingen kan evenaren. Van Hem alleen en van niemand anders kan men zeggen: Hij is rechtvaardig, beter: Het komt juist uit, zooals Hij het voorspelde. Hij is in alles de Eerste en niemand in hemel of op aarde is bij Hem te vergelijken. Hij zal Jeruzalem verblijden door hare kinderen weder te brengen en door haar een blijden boodschapper te geven. Die zal aan haar een blijde tijding brengen, haar spreken van heil en vrede. Het eerste vers van het volgend hoofdstuk zegt ons, wie die blijde boodschapper is. Onder de volken daarentegen is geen een, die in hun nood raad kan verschaffen. Zij zijn met hunne goden altegader ijdelheid en nietigheid, wind en een ijdel ding. De profeet heeft hier een boodschap voor onze verwarde tijden. De volken zijn ook thans met al hunne wijsheid en goden radeloos. En Hij is nabij, Die hen zal vertreden als leem, doch aan Jeruzalem een blijde boodschap van volkomen herstel zal brengen.